

РЕЦЕНЗИЯ

от проф.д.п.н. Дора Левтерова – Гаджалова, ПУ „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „доцент“

в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 1. Педагогически науки;

професионално направление 1.2. Педагогика

(Теория на възпитанието и дидактика – Иновативни образователни модели)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 32 от 09.04. 2024 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра Педагогика и управление на образованието към Педагогически Факултет, като кандидат участва Диана Минкова Димитрова от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Педагогически факултет.

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № РД-11-1181 от 07.06.2024 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ по област на висше образование Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика. (Теория на възпитанието и дидактика – Иновативни образователни модели), **обявен за нуждите на катедра Педагогика и управление на образованието към Педагогически Факултет**

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат гл. ас. д-р Диана Димитрова от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Представеният от гл. ас. д-р Диана Димитрова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи:

- Молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса;
- автобиография по европейски формат;

- копия на две дипломи за висше образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“;
- копие на диплома за образователна и научна степен „доктор“;
- списък на научните трудове;
- научни трудове (копия на публикациите);
- справка за съответствие с минималните национални изисквания;
- справка за съответствие с допълнителните факултетни изисквания;
- анотации на материалите по чл. 65. от ПРАСПУ на български и английски език;
- самооценка на приносите на български и английски език;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- удостоверение за трудов стаж;
- документи за учебната работа;
- документи за научноизследователска работа;
- сертификати за преподавателска мобилност и сертификати за участие в международни научни конференции.

Кандидатът гл. ас. д-р Диана Димитрова. е приложил общо 15 научни труда, 1 хабилитационен труд, 1 монография, която не е представена като хабилитационен труд, 4 статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – от които са виртуално видими само 3 във Web of science, 9 статии, публикувани в научни издания, нереперирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Разпределението на научните трудове по съответни рубрики, в страната и в чужбина, е както следва: 6 на български език и 9 на чужд език - 5 на английски език, 2 на руски език и 2 на украински език. Всички представени научни труда се приемат за рецензиране.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Гл.ас. д-р Димитрова завършва ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в Педагогически факултет на Пловдивски университет. От 2016 г. притежава ОНС „Доктор“ по Педагогика. Работи в ПУ „Паисий Хилендарски“ като асистент по Педагогика от 2015 год., а от 2018 като главен асистент по Педагогика към катедра „Педагогика и управление на образованието“. В

периода 2007 до 2015 година е работила като учител по английски език в начален етап. Участвала е в 6 (шест) национални, образователни и научно изследователски проекта, предимно към Фонд „Научни изследвания” при ПУ „Паисий Хилендарски”, един международен проект и в една Национална програма. Взема участие в 6 (шест) международни научни конференции с доклади по проблемите на педагогическата анимация и интерактивните методи за обучение и по този начин мултиплицира научните си постижения в областта на иновативните образователни модели.

Изнасяла е многократно лекции по програма Еразъм+ в Charles University, Faculty of Education, Prague.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическа дейност

Гл. ас. д-р Диана Димитрова преподава педагогически учебни дисциплини (Теория на възпитанието и дидактика, Парадигми на възпитанието, Парадигми на образованието, История на образованието, Педагогическа анимация и др.) с разработени учебни програми в специалности за придобиване на ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“. От представената справка е видно, че са налице необходимия брой учебни часове за покриване на аудиторна заетост по обявения конкурс за „доцент“. Преподавателската дейност на кандидата е обезпечена с над 1000 часа аудиторна заетост, от лекционни курсове по „Педагогика”, семинарни упражнения по „Педагогика”, текуща и стажантска практики.

Кандидатът д-р Димитрова има допълнителни разработени учебни програми „Интерактивни методи на обучение“, „Управление на взаимоотношенията в образователна среда“, „Педагогическа анимация“, „Лидерство, менторство, کوچинг“, по които провежда обучение за квалификационни курсове на специалисти към Департамент за квалификация и професионално развитие на педагогическите специалисти при ПУ „Паисий Хилендарски“.

Под нейно ръководство са защитили успешно дипломните си работи 12 завършили дипломанти в ОКС „бакалавър“, „магистър“, един дипломант от ДК Детски учител и един учител за придобиване на ПКС, предстояща защита на 3 студенти от които: 1 „бакалавър“ и 2 „магистри“.

Към проактивните дейности на кандидата могат да се добавят участията ѝ в Комисия по безопасност на труда и здравето и в Комисия за проверка на говорните и комуникативните способности на кандидат-студенти.

Преподавателската дейност на д-р Димитрова е високо ценена и тя е гост-лектор по учебната дисциплина „Педагогика“ в УХТ- Университет по хранителни технологии, гр. Пловдив и във ВУАРР- Висше училище по агробизнес и развитие на регионите, гр. Пловдив.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Хабилитационния труд (НТ 1) на д-р Димитрова е посветен на педагогическата анимация за целите на обучението като ефективен подход за формиране на образователна среда, съобразена с потребностите, възможностите и интересите на учениците в началното училище. Обсъждат се и се представят същността и основните характеристики на педагогическата анимация. Разглеждат се понятието „анимация“ в научната литература и неговото историческо развитие, същността на анимацията в контекста на учене чрез забавление. Представят се и съдържателно се разглеждат видовете анимация и анимационна дейност. Обсъжда се въпроса, свързан с целенасоченото и конструктивно приложение на анимацията в обучението, поставяща учениците в позиция на активно действащи и мислещи хора. В монографията е представено като замисъл, и като провеждане на емпирично изследване, установяването на ефективността от приложението на педагогическата анимация при обучението в началното училище и анализ на резултатите. Монографията презентира възможностите на обучението да бъде интересно преживяване за учениците, което им дава възможност да почувстват приятни емоции и да учат неусетно и забавно.

Допълнително представената монография (НТ 2) е посветена на интерактивността при обучението по английски език в началното училище. С научна вещина, увлекателно и на лесно разбираем и четивен език, д-р Димитрова представя проблемите за иновативност и интерактивност в образованието чрез характеристики на понятийния тезаурус, историческото развитие и с насока за позитивна промяна на образованието и повишаване на ефективността и подобряване на качеството му. Задълбочено представя идеите за иновативност, интерактивност в обучението като иновация, предвид необходимостта от иновирането на традиционните форми, методи и средства на обучение. Презентира същността и характеристиките на методите за обучение с акцент поставен върху интерактивните методи, като съвременна форма на активните методи. Разглежда спецификата на приложение на интерактивните методи в чуждоезиковото обучение като представя значими обучаващи технологии за овладяване на езика.

Статиите на д-р Димитрова са в две основни пространства:

- Иновативни модели на образование (НТ3), (НТ5), (НТ7), (НТ8), (НТ10), (НТ14);

- Интерактивни методи на обучение (НТ4), (НТ6), (НТ9), (НТ11), (НТ12), (НТ13), (НТ15).

В двете пространства присъства педагогическата анимация и нейната апликация за създаване на по-иновативни модели на образование, които отговарят на предпочитанията на съвременното поколение ученици.

В статиите са представени и анализирани със сериозна научна стилистика научни и научно-приложни проблеми, свързани с:

- теоретичното позициониране на анимацията в много области с акцент в образователното пространство. Описани са видовете анимации и тяхната значимост по отношение на образованието. (НТ1)

- особеностите на иновативната образователна среда и нейната значимостта по отношение учебно възпитателните дейности в началното училище, с оглед повишаване на качество на образованието, чрез което да се повиши и развиващият му ефект. (НТ2) (НТ3);

- същността, съдържанието и основните характеристики на интерактивното обучение като иновация. (НТ2) (НТ4) (НТ5);

- задълбочен теоретичен анализ на интерактивното обучение реализирано чрез приложението на интерактивни методи насочени към постигане на ефективно и пълноценно усвояване на знания, формиране и развитие на умения, които позволяват на обучавания (ученика) да се превърне в пълноправен субект в процеса на педагогическото взаимодействие. (НТ2)

- същността, съдържанието и значимостта на интерактивните методи, предназначени главно за образователни цели в училище за обновяване на учебния процес, повишаване на неговата привлекателност и формиране на мотивация у учениците за учене. (НТ4) (НТ5) (НТ10) (НТ15);

- комплексен преглед на възможностите за приложение на интерактивните методи като възможност за ефективно обучение чрез преживяване и обучение на различни равнища. (НТ4) (НТ5) (НТ10) (НТ15);

- възможностите за визуализиране на учебното съдържание чрез приложение на интерактивни методи при обучението по английски език в началното училище, с цел онагледяване което повишава степента на възприемане на познавателното съдържание. (НТ7) (НТ10) (НТ15);

- проучване и представяне на възможностите на педагогическата анимация за обогатяване на педагогическото взаимодействие с анимативни елементи и стимулиране на мотивацията за учене, базирани на учене чрез забавление и преживяване. (НТ1) (НТ6) (НТ9) (НТ11);

- изследване базирано върху проследяване и разкриване възможностите на образователната анимация при формиране на естетическата култура у личността на децата в детската градина и началното училище. (НТ13);

- изследване базирано върху проследяване и разкриване възможностите на музикалната игра като средство за полагане основите на естетическата култура при формиране личността на децата в предучилищна възраст. Акцентира се върху естетическото възприемане и естетическото отношение към света, като компоненти на естетическата култура, които се поставят чрез цикъл от музикални и художествено- естетически дейности. (НТ8);

- изследване проследяващо възможностите на иновативната образователна среда, използвана като фактор за превенция при отпадане на ромски деца от училище. Поставен е акцент върху промяна позицията на учениците, подкрепяни и подпомагани от учителя, като алтернатива на традиционното обучение и добра предпоставка за предотвратяване отпадането от образователната институция. (НТ3) (НТ10);

- апробиран авторски модел за ранно чуждоезиково обучение чрез комбинация от интерактивни методи за повишаване ефективността на образователния процес, преодоляване на трудностите при обучението по чужд език и стимулиране на общуването между участниците в процеса. (НТ2) (НТ14);

- авторска система за измерване постиженията на учениците при обучението по чужд език.(НТ2);

- авторски модел за внедряване на педагогическата анимация в обучението чрез приложението на анимативни елементи. Моделът включва методи и средства за приложение на анимацията в обучението, предлага примерни варианти и кратки методични насоки. Предложени са и богат набор от игри и дигитални ресурси за обучение чрез анимация (НТ1).

Изпълнение на минималните национални изисквания

Кандидатът гл. ас. д-р Диана Димитрова е приложила справка за изпълнение на минималните национални изисквания, от която е видно, че има общо 790 точки при изискуем минимум 400 точки. Разпределението по групи е показатели е следното:

Група от показатели	Минимален брой точки за доцент	Реален брой точки на кандидата
А	50	50
Б	–	–
В	100	100
Г	200	310
Д	50	220
Е	–	110
Общ брой точки:	400	790

От Таблицата е видно, че е налице пълно покриване на минималните национални изисквания и дори значително надвишаване на точките в показатели Г и Д. Допълнително има 110 т. по показател Е.

4. Приноси

Приносите в научната продукция и в научно-изследователската дейност на кандидата д-р Димитрова могат да се структурират в два области:

Научни:

- Направена е задълбочена интерпретация на иновациите в образованието чрез проследяване, подобряване и усъвършенстване на съдържанието на образованието при тяхното въвеждане и приложение.
- Презентиран е дълбочинен анализ на същността и ефективността на интерактивното обучение, предполагащо приложение на интерактивните методи за създаване на условия за активно взаимодействие между участниците в образователния процес.
- Представени са особеностите на педагогическата анимация и нейното приложение като иновация в обучението за повишаване ефективността на учебната дейност, по-лесното усвояване на учебното съдържание и обогатяване на педагогическите взаимодействия с децата от начална училищна възраст.
- Внесено е тълкуване на приобщаващите процеси и проследяване изменението на нагласите към социализацията и образованието на деца и ученици с ромска етническа принадлежност.

Приложни:

- Разработени са технологии за приложение на интерактивни методи и педагогическа анимация за иновативно представяне на учебното съдържание. Посочване на модели на добри практики и препоръки при работата, и обучението на деца и ученици в началното училище.
- Прецизирана е същността и спецификата на иновативната образователна среда адекватна на новата съвременна реалност и на потребностите на обучаваните чрез ефективното прилагане на интерактивни методи.
- Изяснени са теоретичните и организационните въпроси, свързани с оптимизиране и предлагане на иновативни модели за включването на педагогическата анимация в процеса на обучение като един от съвременните пътища за постигане на нов вид педагогическо взаимодействие, което се реализира с формите, средствата и методите на обучение, обогатени с анимативни елементи за формиране и развитие на цялостната личност на ученика.
- Описана е същността и спецификите на влиянието на педагогическата анимация за формирането и развитието на значими социални умения у учениците в начална училищна възраст с помощта на анимация.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Формулираните приноси и получени резултати от теоретични и емпирични изследвания, проведени от д-р Димитрова са нейна лична заслуга. С научна инициативност, креативност и добросъвестност, кандидатът д-р Димитрова проучва, изследва и анализира с оригиналност иновативните модели на образование, интерактивното им приложение и анимиращите им аспекти.

6. Критични забележки и препоръки

Като препоръка мога да отбележа – да публикува научните си резултати в списания с импакт фактор, за да бъдат разпознаваеми научните ѝ приноси сред по-широки научни общности по света.

7. Лични впечатления

Познавам д-р Димитрова от периода в който става асистент в катедра „Педагогика и управление на образованието“ като търсещ, иновативен, коректен и добронамерен човек.

Тези й лични качества безспорно подкрепят и творческите й постижения в научната и в преподавателската й дейност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от д-р Диана Минкова Димитрова **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса **е представил достатъчен брой** научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’. В работите на кандидата има научни и приложни приноси. Теоретичните й разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на д-р Диана Минкова Димитрова **е несъмнена**.

Постигнатите от д-р Диана Минкова Димитрова резултати в учебната и научно-изследователската дейност, **напълно съответстват** на специфичните изисквания на Педагогически факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна оценка** и да **препоръчам** на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Педагогически факултет за избор на д-р Диана Минкова Димитрова на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика – Иновативни образователни модели).

04.09.2024 г.

Изготвил становището:

(Проф. д.п.н. Дора Левтерова – Гаджалова)